

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

Странджа

Брой 9 • год. XCII • 10 май 2012 г. • цена 0,40 лв.

www.stdbg.org

Любомир
Шопов

**ВЪПРОСЪТ ЗА
ОБЕЗЩЕТИЯТА Е
С ПРЕДИМСТВО**

На стр. 3

Български песни огласиха Одрин

На Гергьовден храмът „Св. Георги“ посрещна тракийци

На храмовия празник историческата одринската църква „Св. Георги“ бе изпълнена от стотина тракийци. На Гергьовден избраха да празнуват на това свещено за българите място групи от варненското, хасковското, старозагорското, свилеградското и софийското тракийско дружество. Председателят на СТДБ Красимир Премьянов и членът на Централното ръководство Милен Люцканов също взеха участие в тържеството. На поканата на отец Чъкърък, който се грижи за църквата, се отзоваха и българските консули от Одрин и Истанбул. Вече по традиция българска реч звучи редовно на този ден, събирал някога дедите и прадедите ни, прокудени със сила от родните си земи. Днес в града живеят едва двадесетина българи.

В Одрин почитането на свети великомъченик Георги Победоносец се превърна на истина в голям духовен празник. С благословението на българския патриарх Максим и Св. синод Света божествена литургия отслужи Негово пресвещенство епископ Наум, главен секретар на Светия синод. Дякон Иван Петков и отец Александър Чъкърък също взеха участие в службата. Заедно с директора на Българската екзархия и член на настоятелството на „Св. Георги“ Аргир Лалков и Васил Лязе, председател на църковното

■ Света литургия отслужи епископ Наум

настоятелство на българите в Истанбул, от многомилионния град пристигна и група от цър-

ковния хор, който по празници пее в българските църкви там. Многогласното черковно пес-

не изпълни сградата и прибави особена красота на близо двучасовата служба. Към хористите се присъединиха съпругата на отец Александър - презвитер Мария, както и дъщерята му.

На този светъл празник нека да покажем, че сме българи и да предадем мъдростта на предците на следващите поколения след нас, призова епископ Наум събралото се множество. Всички българи запалиха свещички, за да почетат паметта на дедите си, както и за здравето на своите деца. Пламъкът им освети реставрираната сграда и многобройните икони, които я изпълват.

Още за празника - на стр. 4

ТОДОР КОРУЕВ

Оня ден в едно интервю актьорът Юрий Анзелоф нарече Странджа по-малката сестра на Родоп, но по-красива от нея. Той не крие любовта си, сигурно е пристрастен, тъй като е избягал от големия град и е отишъл да живее в митичната планина. Но и всички, които са се докосвали до Странджа по някакъв начин, са оставали очаровани от хубостта ѝ, а и от нейната тайнственост. Загадъчната южна планина е разположена между две морета - Черно и Мраморно, и е на главния път, свързващ Европа и Мала Азия, по който са се осъществявали духовният и стопанският обмен между различни цивилизации

дунаролната организация. Както е известно, преди 18 години бе създаден природен парк „Странджа“, но той все още няма план за управление, който да регламентира действията по опазването на територията и устойчивото ползване на местните ресурси. Планът чака одобрението на Висшия екологичен съвет. Засега е ясно само, че има съгласие да не се позволи търсенето на нефт и природен газ в морето край Силистар. По много други въпроси позициите на дирекцията на парка и на общините са противоречиви. В обсега на парка има 21 населени места с около 9000 души, основният им поминък е туризъмът, а така също и продажбата на дървесина. Тези занятия са

Нов живот за Странджа

и култури от най-дълбока древност. Тук са запазени долмени и скални светилища - свидетелства за култа към слънцето на древна Тракия, кукерските игри в прослава на бог Дионис, нестинарството - ритуално танцуване върху жива жарава, народната психотерапия с вода и др. Нестинарството през 2009 г. бе вписано в списъка на световното нематериално културно наследство на ЮНЕСКО.

Тези дни бе съобщено, че Странджа ще кандидатства за статут на биосферен парк. Така нашата планина може да се нареди сред 520-те територии в света, които имат това международно признание. Това може да стане благодарение на нашата фондация „Биоразнообразие“, по чиято покана пристигнаха експерти на ЮНЕСКО и обходиха планината. От видяното те са стигнали до заключението, че Странджа отговаря на изискванията на Севилската стратегия за биосферните резервати от листата на ЮНЕСКО. Девствената природа на Странджа трябва да бъде защитена, еднородните са експертите на меж-

■ Тодор Корув

в конфликт със статута на защитените територии. Въпреки това има възможност в бъдещия биосферен парк да има три зони: сърцевидна, която ще включва резервати, буферна зона със защитени територии и зони на ограничена човешка намеса, и преходна зона, в която ще бъдат селата и където може да се развива промишленост. Но ясно е, че само с усилията на природозащитните организации и общините идеята Странджа да получи статут на биосферен парк не може да се осъществи. Очакваме и намесата на държавата.

ДАРТЕЛСКА КАМПАНИЯ ЗА „СВ. СТЕФАН“ В ИСТАНБУЛ

Покриват иконостаса на Желязната църква със злато

Нов златен варах и прецизна реконструкция на повредените части от иконостаса в българската църква „Св. Стефан“, наричана още Желязната, предвижда проект, за който в момента тече дарителска кампания. Тя е иницирана от фондация „Български православен храм „Св. Стефан“ в Цариград“. Църковният комплекс „Св. Стефан“ в Истанбул е свято място за християнската вяра и за всеки българин. В този район са живе-

ли стотици хиляди българи, по-късно прокудени насилствено от родните си места.

Цялостното възстановяване на иконостаса ще струва към 75 000 евро и ще е първото от освещаването на православния храм на брега на Златния рог през 1898 г. Проектът ще бъде изпълнен от турски реставратори, а от страна на българската държава ще присъства наблюдател. Истанбулската община започна ремонт на сградата и

на основите на храма, но иконостасът не влиза в нейните ангажменти.

Към набирането на средства тези дни се присъединиха и ученици от столицата. Камерна вокална формация „Елици“ към Националната гимназия за древни езици и култури „Константин Кирил Философ“ с диригент Даниел Иванов се включва в мащабната дарителска кампания. На 29 април от 12 ч. след неделната служба в екзархийската

църква „Св. Иван Рилски“ в гр. Истанбул хорът изнесе благодатен концерт. В програмата бяха включени старинни църковни песнопения, обработен фолклор и авторски произведения на състава. Събраните средства ще бъдат дарени за реставрацията на иконостаса. Идеята за това е на диригента Даниел Иванов, а събитието се осъществява със съдействието на фондация „Български православен храм „Св. Стефан“ в Цариград“ и право-

славната общност в Истанбул.

Окончателното сглобяване на Желязната църква завършва на 14 юли 1896 г. Тогава обаче възникнал малък проблем около формата на иконостаса, понеже бил изработен по католически образец. Незабавно изпратили в Москва главния секретар на екзархията Атанас Шопов и архитект Азнавур, за да преговарят по изработката на нов иконостас в източноправославен стил. Планът на иконостаса бил

осъществен от Ховсеп Азнавур, а прегледан и одобрен от проф. Покровски от Духовната академия в Санкт Петербург. Изписването на иконите било възложено на московския живописец переможник Клавдий Лебедев. В края на октомври 1897 г. иконостасът бил готов. Тържественото освещаване на новата църква „Св. Стефан“, наричана още Желязната, било извършено от екзарх Йосиф I на 8 септември 1898 г.

Правим досие с документи за имотите

Комисията за обезщетенията към СТДБ събира всички архивни материали в сборник

Из резолюцията на Европейския парламент от 21 май 2008 г. относно напредъка на Турция през 2007 г.

Европейският парламент като: Припомня поетия от Турция ангажимент за добросъседски отношения и подчертава очакванията си Турция да се въздържа от заплахи срещу съседни страни и да разрешава всички съществуващи спорове по мирен начин в съответствие с Хартата на ООН и други съответни международни конвенции и двустранни споразумения и задължения; по-конкретно: приканва турските органи на властта в духа на добрите междусъседски отношения да подобрят диалога с Гърция (напр. относно континенталния шелф в Егейско море) и България (напр. относно правата на собственост на българските тракийски бежанци) с цел разрешаване на всички съществуващи двустранни спорни въпроси.

Архивите на Външно се нуждаят от експертиза.

Сборник, в който да бъдат събрани всички документи, свързани с позицията на българската държава през годините по въпроса за имотите на тракийските бежанци, ще издаде Тракийският научен институт. Това реши на своето поредно заседание комисията за обезщетяване на наследниците на бежанците към Съюза на тракийските дружества. Според Боряна Бужашка, бивш шеф на държавните архиви и член на комисията, анализ на тази позиция е задължителен за всички бъдещи преговори с турската страна. Самите институции обаче все още не са го направили. В момента

Бужашка е събрала голямо количество документи от архива на Външно министерство. Там се пазят списъци с имоти, протоколи за самите преговори с турската държава до 1970 г. и други подобни материали, които имат връзка с обезщетяването на тракийци. Сред тях са и различните аргументи, използвани от българската държава при защитата на националния ни интерес и съответно на наследниците на прокудените българи. Комисията е готова да изготви и специално досие с тези

документи, което да е в помощ при изработването на държавната позиция по въпроса. В Държавна агенция „Архиви“ вече има обработени и анализирани купища материали, които могат да се използват незабавно. Но тези от архива на Външно министерство се нуждаят от експертиза и анализи, твърди Боряна Бужашка.

Комисията предлага също така на Централното ръководство да обсъди и организира събирането на подписка сред дружествата в подкрепа на Резолюция 38 на Европейския парламент. Според Любомир Шопов, дългогодишен дипломат и шеф на Балканския отдел във Външно министерство, тази подписка ще принуди държавните институции и самото правителство да бъдат много по-активни при решаването на въпроса с имотите.

Повече по темата четете в интервюто с него на стр. 3. Публикуваме и текста от резолюцията, който засяга пряко България. Въпреки дипломатичния и сдържан език препоръката на Европа е недвусмислена.

Пишат закон за розопроизводството

Нов закон да защити интересите на дребните и средните розопроизводители предлагат ген. Нонка Матова от Пловдивското тракийско дружество и Националният съюз на производителите на етерично-маслени култури. Според неговата председателка Зара Клисурова законът ще помогне на населението в подбалканските градове да възроди производството на маслодайната роза, с която България е световноизвестна. През последните 3-4 години изкупните цени са около 1,30-1,60 лв. и не покриват дори разходите по отглеждането на розите. Това доведе до изкореняването на част от розовите насаждения и занемаряването на други, смята Зара Клисурова. Законопроектът вече е представен пред земеделското министерство и там е създадена работна група за неговото разглеждане и евентуално допълване.

Гонят чиновниците от София

Около 20 държавни агенции ще бъдат преместени извън София, обяви финансовият министър Симеон Дянков. Според него бюджетът може да си позволи тази промяна, а за самата децентрализация на държавното управление се говори от доста време.

Местенето ще стане на две вълни. Първата ще започне още през септември-октомври тази година, когато се очаква сектор „Туризм“ от Министерството на икономиката да отиде в Пловдив. По същото време Агенцията по рибарство и аквакултури ще бъде преместена във Варна. В момента там се

намира отдел „Североизточна България“ на агенцията. Централното ръководство на ИАРА обаче е в столицата.

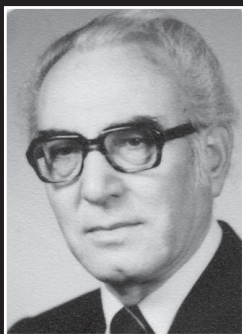
Също през есента се очаква в Пловдив да бъде прехвърлена и част от дейността на Министерството на земеделието и храните. Пак там, но все още неясно кога, се очаква да бъде базирана и Агенцията по лозарството и виното. Останалите институции ще бъдат изместени през април и до следващото лято те вече трябва да работят на новото си място, коментира още Дянков. Той обаче призна, че засега няма яснота кои ще са структурите, които ще се местят.

Скръбна вест

На 4 май на 89-годишна възраст почина Йовко Димов Раканов.

Роден в гр. Малко Търново, закръмен с идеите на преобразенци, той приема тракийската кауза за своя съдба. Дългогодишен деятел на тракийското движение, Раканов работи неуморно като член на Върховния комитет на СТДБ, председател на клуб „Ветерани тракийци“ и секретар на в. „Тракия“.

Поклон пред светлата му памет.

Централно ръководство на СТДБ, Софийско тракийско дружество

СПОРЕД ЕВРОСТАТ

Работим за 7 лв. на час

Най-скъпо платеният българин взел за година 4 млн. заплата

В енергото са най-големите заплати.

От Европа най-малко плащат за час работа в България, отчете Евростат. Ние получаваме по 3,5 евро и дори в Румъния за час труд работодателите броят по 4,2 евро. Националната статистика потвърждава, че средно в обществен сектор работещите получават по 7 лв., а в частния - по 5,13 лв. на час. От икономическите дейности най-добре са заплатени хората, работещи в производството и разпределението на топлинна и електрическа енергия - те получават по 18 лв. В добивната промишленост плащат по 16 лв., а във финансовия и застрахователния сектор - по 13 лв. В транспорта час труд излиза по 8 лв.

От 1 май минималната заплата се вдигна с 20 лв. и стана 290 лв. Това обаче автоматично увеличи и таксите, които ще плащаме за преглед при джипито или за престой в болницата. Те стават съответно 2,90 лв. и 5,80 лв., понеже са определени като процент от минималната заплата. Въпреки това увеличение мястото ни сред най-зле платените европейци се запазва. Най-малко пари у нас получават служителите в административния и спомагателния сектор - по 2,72 лв. на час. Работещите в хотелския и ресторантьорския бизнес взимат по 5 лв., а в здравеопазването и

социалните дейности - по 6 лв. Учителите се разписват срещу 6,50 лв. на час, а държавните служители - срещу 7,86 лв.

В дъното на европейската класация на почасовите разходи за труд освен България и Румъния се нареждат още Литва - 5,5 евро на час, и Латвия - 5,9 евро на час. През миналата година най-добре платени са били белгийците, които са получавали по 39,3 евро, датчаните - 38,6 евро, французите - 34,2 евро. В Люксембург плащат на час по 33,7 евро, в Холандия - 31,1 евро, в Германия - 30,1 евро.

В същото време се разбра, че млад столитинин си определил и съответно изплатил заплата по 330 000 лв. на месец. Така за година работа той получил и декларирал пред НАП 4 млн. лв. доход. Твърди се, че бизнесменът, който е под 40 г., е работещ съдружник в компанията си за проектиране и консултации. Отделно от този доход той декларирал и 75 000 лв. от наеми. Така мъжът оглави листата на 20-те едри данъкоплатци. Клубът на най-богатите работещи българи до момента общо е декларирал 16 млн. лв. доходи от трудови и приравнени на тях правоотношения. От наеми пък предприемчиви хазяи са получили 177 млн. лв.

Без поща в малките селища

Пощенски служби вече ще се откриват само в населените места с над 800 жители. Това гласят нови нормативи за гъстотата на клоновете, предоставящи пощенски услуги. Те бяха гласувани от правителството на заседанието му след първомайските празници. Ако в селото или махалата живеят под 800 души, ще се осигуряват други форми на обслужване, които ще бъдат консултирани с Комисията за регулиране на съобщенията. Целта на промените е „пощенските клонове да съответстват по брой и гъстота на нуждите на потребителите“, обяви правителствената

пресслужба.

Приети са и специални изисквания към броя на пощенските кутии. В селищата до 2000 жители трябва да има поне една кутия, а при население от 2000 до 10 000 жители - най-малко една на всеки 2000 човека. При на-

селение от 10 000 до 50 000 - минимум една пощенска кутия на всеки 3000 жители, а в градовете с над 50 000 жители - мини-мум по една на всеки 5000 жители. Ако „Български пощи“ решат да закриват пощенска станция според новия стандарт, те

ще трябва само да уведомяват месец по-рано КРС, като посочат алтернативното осигуряване с пощенски услуги. Според министъра на транспорта и съобщенията Ивайло Московски обаче промените едва ли ще доведат до закриване на станции. И в момента имало наредба, която не задължавала пощите да поддържат клонове при население под 800 души, но те го правели заради социалната функция. На фона на покупателната способност в България нашите пощенски услуги са най-скъпите в Европа, показва неотдавна проучване на Би Би Си, проведено в 65 държави.

ЛЮБОМИР ШОПОВ,

бивш шеф на Балканския отдел
във Външно министерство

Г-н Шопов, отдавна вие издадохте мемоари, в които една голяма част е посветена на българо-турските отношения и по специално на въпроса за обезщетението на наследниците на тракийските бежанци. Читателите на в. „Тракия“ са запознати с част от книгата ви, но какви бяха тогава нашите отношения с Турция?

-Книгата ми „Отдел Трети“ засяга периода 1985-1989 г., който беше доста тежък за българо-турските отношения. Те имат съществено значение и интересуват българските граждани и сега. В нея пиша по-подробно за прогонването на българите от родните им земи в Източна Тракия и Мала Азия. Давам си сметка, че това е един безпрецедентен акт на насилие спрямо мирни граждани. Далеч преди арменския геноцид е извършен такъв спрямо българи в Турция. Избити са хиляди хора. Никой от нашите сънародници не е имал време да се подготви с каквото и да било - срещу тях са пускани башибозуци, а след това и редовна турска армия. Всичко е било насилствено прогонвано до нашата граница. Оттук вече възниква големият въпрос - на какво основание тогава турската държава, с която в момента имаме добри отношения, си позволява да обвързва решаването на въпроса за компенсирането на наследниците с някакви други двустранни въпроси.

-Нека обаче се върнем малко по-назад в историята на преговорите за обезщетяването на тракийските бежанци. Те вървят с различна интензивност в годините, но кога сме били, така да се каже, най-близо до някакво споразумяване и кога най-активно се е работило по въпроса?

-Никога не сме били близо до сериозно трайно решаване на този въпрос. Винаги турската страна е възприемала тактиката на бавене, на обвързване с други проблеми и по този начин се е туширала неговата острота. И пак се връщаме наново към началото и се оказваме в задънена улица. И сега най-вероятно се намираме в такава, защото ежегодните заседания на българо-турската комисия се провеждат, а нямам информация за какъвто и да било напредък.

-Въпросът не може

да бъде решен от организация като Съюза на тракийските дружества или някаква друга патриотична или неправителствена организация. Той може да бъде решен единствено с активната намеса на държавата. Какво би трябвало да се направи от нейна страна, за да се възползваме, например, от преговорите на Турция за членството в ЕС?

-Нека да кажем, че има специална резолюция на ЕС, която се обръща към Турция с виждане, че трябва да реши тъкмо този проблем с България, а не други, като директно

съд и да търси решаване на своя личен проблем по съдебен път. Прокарва се тезата, че едва ли не земите на турците, изселили се от България в началото на миналия век, са равностойни на имотите на българските бежанци, прокуденти от Източна Тракия с огън и меч. Трябва добре да се знае, че българите са били над 250 000, докато 30-те хиляди турци не са гонени от България, а са я напуснали по собствено желание, като много от тях са продали земите си или са ги отдали под наем. Нежеланието на Турция да реши този въпрос е чисто издевателство над паметта

Въпросът за обезщетенията е с предимство

Турската страна обвързва обезщетяването с други проблеми

се визира, че напредъкът при окончателното му решаване е пряко свързан с евентуалното приемане на Турция в ЕС. Така че българското правителство, ако не е достатъчно настойчиво или не е съвсем наясно с този проблем, или пък е затруднено да го решава, гражданите активно трябва да си кажат мнението. Не може да се бездейства или да се обвързва тази несправедливост, това насилие с каквото и да било друго събитие, което се е случило в българо-турските отношения през последните десетилетия.

Сега турските власти предлагат схема, според която всеки български гражданин може да представи претенции в турски

на загиналите и пострадали по време на насилственото им прогонване от Източна Тракия.

-Вие сте член на специална работна група към Съюза на тракийските дружества, работеща по въпроса с обезщетяването на наследниците на бежанците. Какви са вашите първи стъпки и какво смятате да направите за неговото решаване?

-Стъпките, които комисията предприема, са в две посоки - това, което е необходимо да се направи вътре в нашата страна, и това, което е необходимо да се направи с нашите съюзници от Европейския съюз и с други държави, с които поддържаме дипломатически отношения. Ние запознаваме посолствата на всички страни членки в София, както и редица други държави с проблемите, които ни предстои да решаваме. Запознаваме ги най-напред с дейността на тракийските дружества, с техните традиции

и с историята на въпроса за връщането на имотите. Но главно, което ние целим и което е насочено към чуждите дипломатически представителства, е да ги запознаем и държим в течение на нещата, които решаваме и предстои да решаваме. Естествено, ще търсим възможност за по-активна работа и с чуждестранните журналисти. Защото без подкрепата на нашите партньори и съюзници от ЕС, без подкрепата на други държави, в това число и на онези, които са засегнати и имат

Въпросът може да се реши единствено с активната намеса на държавата

сходни на нашите проблеми, трудно можем да намерим решение. Не бива да смятаме, че сами би-

хте могли да се справим. На нас ни трябва външна подкрепа и въпросът с евентуалното приемане на Турция в ЕС ни дава пряка възможност да настояваме категорично резолюцията на ЕС за решаване на този въпрос в полза на българските граждани да бъде изпълнена.

-Имате идея тази резолюция да бъде подкрепена с подписка в тракийските дружества. Каква съдба ще има след това подписката?

-Тази подписка ще покаже, че интересът към решаването на този въпрос е много голям, че настоячивостта на заинтересованите хора също е много голяма и че тези стотици хиляди няма да допуснат заиграване и разматаване. Тъй като компетенцията за решаването на проблема е извън тракийските дружества - тя е в ръцете на българското правителство, естествено е също настойчиво да се обръщаме към него да информира гражданите за това,

Без подкрепата на нашите партньори в ЕС няма да се справим

което върши. А ако не се върши нищо, да обясни защо не се предприемат никакви конкретни мерки. И още веднъж: смятам, че цялостната схема на сегашните българо-турски отношения, говоря за преговорите и ежегодните срещи, според мен трябва да бъде променена. Въпросът за обезщетението да бъде изведен от съдържанието на всичко останало, тъй като той е важен сам по себе си и трябва да бъде решен преди всичко друго. Най-напред трябва да се направи това, а успоредно или отделно да се работи и по останалите проблеми. Инак няма да постигнем положителен резултат и не виждам перспективи за успешно приключване.

Младите певци от софийското дружество, Илия Луков, двамата консули и представителите на Светия синод в двора на църквата

На Гергьовден Одрин посрещна тракийци

Църквата „Св. Георги“ се намира в североизточната част на град Одрин, в бедняшкия днес квартал „Къйк“, където някога са живели предимно българи. Основите на църквата са положени през пролетта на 1869 г. и е завършена още същата година. Според историята за построяването ѝ е било искано специално разрешение от султан Хамид II.

До 1940 г. църквата е имала свещеник български гражданин, а след това богослуженията са отслужвани от наши свещеници от Истанбул. През последните 30 г. „Св. Георги“ е поддържан на доброволни начала от един от малкото потомствени българи тук - Филип Чъкърък. След смъртта му това прави неговият син Александър.

Не е трудно да си български свещеник в Одрин, понеже аз съм роден тук и познавам добре и двата народа, коментира дипломатично отец Чъкърък. Добрите отношения личат и по добронамереното любопитство на комшиите, които живеят до църквата. Много от тях също дойдоха да видят празненството в храмовия двор.

Красивата църква обаче далеч не винаги е изглеждала така. Само допреди десетина години тя е била

■ безнадеждно запусната и занемарена

Но през 2003 г., след полученото официално разрешение от турска страна „Св. Георги“ е реставрирана и обновена. Ремонтът е завършил за близо година и през пролетта на 2004 г. църквата отново отваря врати. Междувременно са реставрирани иконостасът, амвонът, владишкият трон и част от иконите. Почти 70 икони красят храма сега. На западната му фасада пък е поставен надпис, който между другото споменава, че е построен с дарения на българското общество в Одрин.

В олгара на църквата се съхраняват и четири надгробни каменни офицерски кръста, които пазят спомена за „подпоручик Христо Пъргов от Бургас, майор Павел Коняров от 8-и артилерийски полк от Ямбол, капитан Александър Горанов от 8-и артилерийски полк от Стара Загора и майор Ангел Тодоров“. Това са четирима българските герои, дали

Четирите кръста, спасени от някогашното българско гробище

Младите изпълнители от варненското дружество се подготвят за изпълнение

Председателят на СТДБ Красимир Премиянов разговаря с шефката на тракийското дружество в Одрин Мария Грудева

живота си при превземането на Одринската крепост, станала една от

■ най-великите победи на българската армия

Край другата българска

църква в Одрин - „Св. св. Константин и Елена“, е имало българско гробище и отец Чъкърък се е опитал да спаси от него поне тези четири кръста. То е и една от големите му болки. Сега мястото е почти изравнено със земята и макар

от турската държава да е получено разрешение за неговото облагородяване и поддръжка, няма средства това да стане. Възстановяването поне на част от него, както и поставянето на плоча с имената на загиналите българи в одринската битка, е и една от идеите на СТДБ, за която се търси финансиране.

На втория етаж на храма „Св. Георги“ е подредена експозицията „Делиници и празници на българите в Одринска Тракия“, където са съхранени предмети от традиционния бит на българите, носии и икони. Всички те са получени като дарения. На третия етаж е библиотеката, която съдържа вече около 2000 книги на български език, изпратени от тракийски дружества, книжарници „Хеликон“ и граждани.

След като завърши двучасовата служба в църквата, тракийци изнесоха концерт в прекрасен поддържания ъдвор. Първи бяха певците от варненската младежка група, а след тях хубави български песни представиха малките изпълнители от Софийското тракийско дружество. Впрочем софиянци бяха и първите, които се хванаха на хорото върху моравата.

Хоро се вие, извица

Известният народен певец Илия Луков представи в Одрин най-новия си проект „Зов за България“. Пред тракийци той изпълни и някои от своите популярни песни. Това е вторият му концерт в двора на храма. Първият бе през 2008 г., когато бе поставена и дарената от него 100-килограмова камбана.

В албума, издаден във връзка с 250-годишнината от написването на „История славянобългарска“, Луков е включил песни от архивите на Найден Геров и народно творчество, отразило националноосвободителните борби през деветнадесети и началото на двадесети век. Накрая изпълненията му завършиха с право хоро, в което се включиха повечето гости на празника. Вече седма година Илия Луков развива проекта си „Най-дългото хоро“, който се радва на голяма подкрепа.

Връзката на певеца с този край датира от 2001 г., когато по време на едно от пътуванията си в Турция посещава българските църкви и гробищния парк в Одрин. Тогава е потресен от разрухата в тях. Заради това той се заел да събере средства и впоследствие дари камбани на двата български храма в Одрин.

Тракийци се хванаха на хорото

С ретроавтомобили на храмовия празник

На Гергьовден в одринската църква пристигнаха и участниците в международното рали за ретроавтомобили. Те са общо 82-ма, разпределени в 32 коли, най-старата от които е „Мерцедес“ от 1954 г. Според организатора му Дончо Дончев идеята е ралито да стане традиционно и както трите реки Тунджа, Марица и Арда се събират в едно, така и общините на трите града, които се намират на техните брегове, да се обединяват в подобни инициативи. Тази година походът на старите машини тръгна от Пловдив, премина през Александруполис в Гърция и през Кешан и Узункюпрю достигна турския град Одрин. Догодина то ще стартира в Гърция, а вероятно ще завърши в България. Целта на общините е ралито да се превърне в традиция, твърди Дончо Дончев.

ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ ДРУЖЕСТВО „ТРАКИЯ“ - СОФИЯ

Най-силни сме, когато сме себе си

На 25 май 1900 год. в София се учредява Одринско благотворително братство „Антим I“ със 130 членове. Но за истински подем на тракийското движение в столицата може да се говори след Балканската война, когато по инициатива на Димитър Попниколов е основано дружеството „Одринска Тракия“. Влизането на България в Първата световна война обаче осуетява публичната му дейност.

През декември 1918 г. в Одрин (Караагач) по инициатива на Попниколов и Софийското тракийско дружество е проведен събор (конгрес), за който пристигат делегати от всички каази на Източна Тракия. Приета е резолюция, в която се отправя молба до българското правителство и българските политики да обръщат по-голямо внимание на тракийските проблеми,

които твърде често са били засенчвани от македонския въпрос. Настоява се за големи грижи на правителството към бежанците от Източна Тракия. След конгреса в Караагач дружество „Одринска Тракия“ придобива национален характер и започва изграждането на национална структура в страната.

Загубата на Беломорието след Първата световна война, нерешаването на имуществените претенции на източнотракийските българи след Ангорските спогодби придават специфична актуалност на тракийската организация за десетилетия. Но невъзможността на българската държава да изпълнява ангажиментите си по спогодбата Моллов-Кафандарис, постепенно намалява ентусиазма сред тракийци.

Основни задачи пред

ръководствата на Софийското тракийско дружество след възстановяването на СТДБ е организирането на тракийци в усилията им да бъде подновени обезщетяването по тази спогодба и борбата за възстановяване собствеността на българите от Одринска Тракия, както и тяхното възмездяване.

Именно в дружество „Тракия“ - София, се създаде работна група по източнотракийския имуществен проблем и г-жа Папани Козарова бе определена за експерт на СТДБ в Междуправителствена комисия на българското правителство за имотите в Източна Тракия.

През годините след възстановяване дейността на тракийската организация Софийското тракийско дружество е председателствано от Стайко Грудев, писателя Димо Райков, инж.Тодор

Гержиков, Еню Димитров и инж. Величко Пачилов. Днес негов председател е Николай Димитров. В ръководството влизат още инж. Стефан Начев, Данаил Ставрев, Божана Богданова, инж. Петко Станков, проф. Стефан Паскалев, Стойчо Атанасов, инж. Димитринка Смолева и Георги Илиев.

Основен акцент в дейността на дружеството е установяването на трайни контакти с академичната общност, която провежда изследвания по проблемите на тракийските българи. Към него функционира студио „Тракия“, в рамките на което се представят книги, изследвания и филми. Съвместно с клуб „Родопи“ е разработена програма за отбелязване - 100 годишнината от Балканската война и освобождаването на Родопите и Странджанско от турско робство.

На нея беше посветено и пътуването на група от дружеството до Одрин през Дерекьой и Лозенград на 6 май. За второто полугодие е планирано участие на дружеството във възпоминателното поклонение пред Паметника на падналите за освобождението на Родопите при с.Средногорци, Смолянско.

Във връзка с представянето на дружеството във в. „Тракия“ попитахме младежката му аудитория какво мисли за тракийската организация и какво очаква от нея. Представяме на вниманието ви част от отговорите.

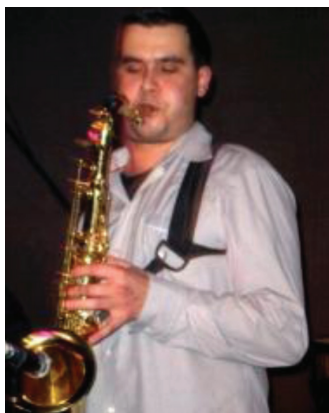
Носители на силен идеализъм

Атанас Хаджиев е роден през 1974 г. завършва средното си образование в МУ „Христина Морфова“ - гр. Стара Загора. След това бива приет в АМТИ - гр.Пловдив; със специалност музикална педагогика.

Професионалната си кариера развива с множество участия в телевизионни и радио проекти (Джаз тайм, Денсинг старс, Мюзик айдъл и други). Член е на Брас Асоциация, основана от Михаил Йосифов и Вили Стоянов

през 2009г.

Най-силни сме когато сме себе си – казва Атанас Хаджиев, потомък на бежанци от с.Манастир, Гюмюрджинско. Инструменталист в оркестъра на БНР. Като преподавала общност тракийските българи са носители на специфична душевност, топлина и силен идеализъм. Мисля, че принасят тези си качества в дружествата и искат да ги намират такива, каквито са те самите.

Да се знае и да се помни

Данаил Бончев - организационен секретар в софийското дружество

Като гражданин и общественик, ангажирал се с живота и дейността на софийското тракийско дружество, считам, че то заема своето място в живота и ежедневието на тракийците в столичния град. С организирането на поклонения, различни тържества и мероприятия изразяваме уважението си към паметта на нашите предци, живели в Одринска и Беломорска Тракия и Мала Азия. Поддържаме огъня и живата връзка с паметните места, откъдето са дошли.

Днес всеки от нас носи своята Тракия в сърцето си такава, каквато я е запомнил от разказите на баба и дядо, такава, каквато я е видял от черно-бялата литография. Така паметта остава жива и онова малко парче земя - градче или село - там някъде в Западна или Източна Тракия остава в нас да живее и да ни напомня за предците. Техният живот е бил изпълнен с много благородство, високи идеали, но същевременно и с драматизъм и подвизи.

Пред нас – по-младото поколение наследници на тракийските бежанци, остава задачата да представим за нов прочит тракийската история, нейното славно минало. Това е дълг не само пред завещанието на войводата преобразенец Георги Кондолов „Проклети да бъдете, ако не продължите борбата“, но и пред факта, че тази борба вече е и наша.

Младите искат да побеждават

Веселка Стамболиева е потомствена тракийка.

От дете се посвещава на фолклорната песен. Завършва музикалното училище в Пловдив и Академията за музикално и танцово изкуство със специалностите народно песне и дирижиране на музикални състави. Солоист е във формация „Аква Делия“, в „Големи български гласове“ и е преподавател в НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“.

Допреди няколко години тракийската организация бе един прекрасен спомен от детството ми, разказва Веселка Стамболиева. Той идваше от годините, когато баща ми и негови близки приятели често се събираха в клуб „Тракия“, разказваха легенди за Петко Войвода, за Димитър Маджаров и други популярни тракийски ръководни дейци, а аз участвах в състава на тракийския ансамбъл.

Днес обществото очаква от тракийската организация по-системно и по-мощно да изразява интересите на

тракийските българи и техните потомци, смята Веселка. Същевременно организацията трябва да привлече и организира повече млади хора, за да я възродят с още по-голяма сила.

Като човек на изкуството ми се иска да видя в дейността на тракийската организация не само честването на годишнини, но и дейности, които да обогатяват и стимулират националната култура и духовния живот, признава Веселка. Младите хора искат да побеждават и за да се привлекат, това трябва да им се позволи. Само така школите за народни песни и танци ще се напълнят и ще бъдат жизнени.

Хранител на тракийската памет

Тодорка Вълкова - потомка на тракийски бежанци от Западна Тракия, Гюмюрджинско

Горда съм, че съм тракийка. От това поколение съм, което чрез бабите и дядовците си е чувало семейни истории за Беломорска и Одринска Тракия, защото те са имали живата връзка с миналото. За другото обаче съм задължена на тракийската организация.

Чрез нея научавам повече за своите корени. Например, майсторлъкът на жените от тракийското дружество провокира в мен желанието да науча и аз бабината рецепта за прочутата тракийска баница с ориз, която за мен е най-вкусната.

В тракийската организация виждам именно хранител на тракийската памет. В нея искам да заведем някой ден моите деца и с нейна помощ да ги науча на същата тази гордост от това, че са тракийци. Да ги запозная с характерните инструменти и песни на Тракия, да ги науча на история и защо Капитан Петко Войвода има паметник в Рим.

Затова за мен е полезно, когато има актуална информация,

която мога да открия в интернет за предстоящи събития, за календара на организацията, и когато имам лесен и удобен достъп, за да бъда част от живота на тракийската организация, препоръчвам Тодорка Вълкова. Искам също и да дам й нещо, да дам, доколкото е по силите и според усещането ми, своя принос към развитието на тази култура, към съхраняването на тракийската история, както и за запазване на нейните паметници.

Полша - тигърът от Централна Европа

Средната заплата достигна 900 евро

След кризисната 2009-а мнозина икономически анализатори са склонни да говорят за своеобразно „чудо на Висла“, доколкото Полша се оказа единствената държава от ЕС, демонстрирала в разгара на глобалната рецесия ръст на икономиката си от 1,8%. Това твърди сп. „Геополитика“.

Страната се е превърнала в „нов локомотив“ за европейската икономика, още повече че продължава да демонстрира нелоша динамика – така през второто тримесечие на 2011 г. полският БВП нарасна с 4,3%, докато в Германия този показател бе едва 0,1%.

Докато в началото на прехода самото понятие „полска икономика“ се бе превърнало в синоним на неефективност и лошо управление, днес повечето икономически експерти се отнасят с нескрито уважение към него. Страната спечели много както от разширяването на ЕС, така и от глобализацията като цяло. Значителна част от хладилниците и LCD-телевизорите, които се продават на европейския пазар, се произвеждат именно в Полша. Заводът на

■ LG Electronics откри нова производствена линия във Вроцлав, която произвежда 1 млн. перални машини годишно.

LG във Вроцлав, на „Фолскаген“ - в Познан, на „Опел“ - в Гливице, на „Фиат“ - в Тихи, на MAN – край Краков, за би-

това техника на „Бош“ и „Сименс“ - в Лодз, за самолетни двигатели на MTU в Жешув, или пък банковите офиси на

Unicredit и BRE-Bank във Варшава са сред многобройните доказателства, че Полша е на път да се превърне в

■ свързващо звено между Изтока и Запада

и между Скандинавия и Южна Европа и в това си качество става все по-привлекателна за чуждестранните инвеститори. Полската столица и нейната борса GPW напоследък се е превърнала в най-важната финансова „площадка“ в региона, като отдавна е изпреварила Виенската борса, например.

В резултат на това ръстът на заплатите в частния сектор достигна 5%, като средната заплата се равнява на почти 900 евро. По данни на Главната статистическа служба във Варшава оборотът на търговията на дребно е нараснал с 10,2%, а разрешителните за строеж - с 24%. На свой ред предприятията извън финансовия сектор успяха да повишат печалбите си с 34%. Но независимо от икономическия си растеж, който през 2010 г. беше 3,8%, полският БВП на човек е едва 12 450 долара, което се равнява на 62% от средните показатели в ЕС.

И все пак, в сравнение с повечето останали държави от Централна и Източна Европа тази седма по мащабите си икономика в рамките на ЕС не е просто продължение на т.нар. „монтажен цех“ на Европа. Според полския вицепремиер Валдемар Павлак за страната му би следвало да се говори по-скоро като за „източноевропейското дете чудо“, тъй като с населението си от 38 млн. души Полша разполага с

■ най-големия в региона вътрешен пазар

За разлика например от съседна Словакия, която генерира 85% от своя БВП благодарение на износа, в Полша този показател е под 40%.

Неслучайно Полша е поставена на шесто място сред най-добрите места за инвестиции в света, изпреварвайки всички останали членки на ЕС. За пе-

риода 2011-2013 г. преди нея са поставени само Китай, САЩ, Индия, Бразилия и Русия. Само за първите пет месеца Полша съумя да привлече преки чуждестранни инвестиции в размер на 4,2 млрд. евро.

Изгониха посланика ни от гроба на Г.Делчев

Българският посланик в Скопие Иван Петков не беше допуснат да положи цветя в памет на Гоце Делчев в църквата „Свети Спас“ в македонската столица, съобщи „Фокус“.

Българската делегация, водена от новоназначения посланик и съставена от местни българи, се е опитала да поднесе цветя пред саркофага, в който са положени костите на революционера. Пред църквата „Свети Спас“ обаче българската група е била нападната от организирана група хулигани.

Случилото се в Скопие по време на възпоменателната церемония в памет на Гоце Делчев е недопустимо, коментира министърът на външните работи Николай Младенов. То е в противоречие както с европейските принципи, така и с човешките норми на уважение към паметта на личностите, допринесли за свободата и достойнството.

Заради това в МВНР пред посланика на Македония Благой Ханджийски беше изразен остър протест по повод случилото се.

Надявам се този крайно неприятен инцидент да остане изолиран случай. Очакваме информация от македонската страна за мерките, които смята да предприеме за недопускане на бъдещи подобни прояви на агресивност и нетолерантност срещу България. Македонският посланик в София е призван да даде обяснение за случая в Скопие, каза и президентът Росен Плевнелиев по време на посещението си в град Гоце Делчев. Държавният глава определи случая в Скопие като недопустим.

„Ако някой иска да бъде член на европейското семейство, трябва да покаже с дела, не само с думи, че обича останалите държави. България ще работи за присъединяването на Македония към ЕС, но македонският народ трябва да ни покаже с делата си, че също ни подкрепя“, каза Росен Плевнелиев.

Гърция атакува Турция заради имигранти

Гърция, която често е обект на критики заради невъзможността да спре големия приток от имигранти към Европа, обвини Турция за проблема, съобщи „Франс прес“.

Като подчерта, че миграцията е един от най-чувствителните политически въпроси в Европа, гръцкият министър за защита на гражданите Михалис Хрисохонидис призова Европейският съюз да гарантира, че Турция спазва споразуменията за репатриране на нелегалните имигранти, и обе-

ща Атина да засили контрола по границите си.

„Засега съседна Турция не е положила никакво усилие да спре притока от нелегални имигранти... Това е европейски проблем“, каза министърът пред евродепутати и настоя, че е решен да изчисти репутацията за недобре охранявани граници.

По думите му Атина ще подобри условията за търсещите убежище и ще отвори до няколко дни първия от няколко центъра, които ще помогнат на властите

да се справят с чужденците без документи. Сега нещата ще се променят, каза той, обещавайки да подобри граничния контрол и да задържи незаконно търсещите работа навън.

Репатрирането на нелегалните имигранти обаче продължава да бъде проблем, тъй като Турция отказва да спазва споразумението за реадмисия, според което страната ще приема мигранти, преминали през границата ѝ с Гърция.

Хрисохонидис заяви, че за последните десет години Турция се е съгласила да приеме по-малко от 4000 души въпреки молбите за десетки хиляди реадмисии. Предвид войната, хаоса и бедността, които прогонват тези хора от Ирак и Сомалия, ситуацията вероятно ще се влоши, преди да се подобри, посочи министърът.

Кипър против сондажите за нефт

Кипърският външен министър Ерато Козаку Маркули предупреди, че сондажите за петрол и газ в Северен Кипър, които турската държавна петролна компания ТПАО започна, ще имат отражение върху преговорите на Турция за членство в Европейския съюз, предаде турската частна телевизия СиЕнЕн-Тюрк.

Маркули заяви, че на всички кипърски дипломатически мисии в Ню Йорк и Брюксел е било наредено да се оплачат от тази дейност. „Турция не спазва законите

на Република Кипър, пренебрегва нейния суверенитет и извършва вмешателство на територията на Република Кипър“, заяви Маркули. Тя подчерта, че това ще има „страхотни ефекти“ за Турция в Европа.

Кипърският гръцки печат отрази широко началото на сондажите с коментара: „Пилат ни нервите.“ Решението за сондажите бе взето, след като американската компания „Нобъл“, натоварена от кипърското правителство, откри през 2011 г. находище край бреговете на острова, което може да крие

■ Край бреговете на Кипър лежат 224 млрд. куб. м газ.

до 224 млрд. куб. м природен газ.

Сондажите, предприети от Южен Кипър, предизвикаха гнева на Анкара, която ги определи като незаконни и в отговор на тях вед-

нага изпрати кораб за проучвания в района, след като подписа споразумение по въпроса с признатата единствено от Анкара Севернокипърска турска република.

Поморие пя на фолклорния събор „Гергьовден“

ДОНКА КИТАНОВА

Почти лятното слънце на 5 май събра за девета поредна година в Поморие участниците в Националния тракийски фолклорен събор „Гергьовден“. С него организаторите искаха отново да докажат, че изворът на песента е дълбок и непресъхващ и тя има място и в делника, и в празника ни!

Песента е такова нещо, дето в огън не гори, във вода не се дави, със закон не се спира, твърди народната певица Рада Балъова от с. Зверино. Преди да се качат на лятната сцена на читалището и да запеят, участниците в събора първо се помолиха в манастира „Св. Георги Победоносец“ на нашия светец и покровител. Те запалиха смирено свещи и

отправиха молитви за здраве и живот, да е плодородна и лека годината и да са щастливи децата ни. Народът е казал: „Хубав ден - Великден, но два по-хубав - Гергьовден“. Свети Георги убива юдата, заключил водата през девет планини, за да спаси плодородието, да бди над хората и да им помага!

С дълбока вяра и надежда за по-хубави и честити дни тръгна надпяването с пролетните гергьовски песни. Публиката им се радваше много, защото участниците винаги зареждат въздуха на града с много красота и положителна енергия. Те ни пренасят по зелените планински върхове, сред кичестите гори и ваклите стада, край планинските ручеи и нацъфтелите поляни. Очите ни се насичат

от хубостта на носиите, в които греят атлазени сукмани и бели ризи. Под ритъма на кръшните хора се развяват шарени забрадки и огнени престилки. Човек като отиде на една веселба, дето всичко пее и свири, сякаш си забравя грижите. Това искахме

и ние, организаторите на 9-ото издание на Националния тракийски фолклорен събор „Гергьовден“ „Поморие 2012“ - да е леко на сърцето и душата, да се отпуснеш, та да викнеш и запееш!

КНИГА ЗА РОДОПСКОТО ОВЧАРСТВО

ДИМИТРИНА СМОЛЕВА

Тракийци и родопчани изпълниха салона на тракийския дом в София на 23 април за представяне на книгата „Овньо ле вакъл, каматен... Жалба по славното родопско овчарство“. Неин автор е Тодор Коруев - известен журналист и общественик, редовен коментатор във в. „Тракия“. Читателите вече имаха възможност да се запознаят с откъси от новата му книга.

В началото на срещата актьорът от Сатиричния театър Вели Чаушев прочете страници от нея. Впечатления от „Овньо ле вакъл, каматен“ сподели Стоян Райчевски, писател, изследовател, автор на редица трудове в областта на българската история и етнография. Той напомни голямото значе-

ние на основния за Родопския край поминък - овцевъдството, и очерта представките за неговото развитие: обилната паша от пролет до есен, възможността за зимуване на стадата в Беломорието, наличието на работна ръка и пазари за продукцията. Според него тези

природни и икономически дадености го правят доходен отрасъл, източник на икономическа мощ и независимост на населението и на областта. „Книгата е уникална енциклопедия на овцевъдството, в нея са описани детайли на занаята, обичаи и традиции. Докато я чете човек,

в главата му неволно изникват асоциации с древните руни“, каза в заключение Стоян Райчевски.

За работата си над книгата авторът сподели: „Подкарах това стадо от думи и сам не знам как омесих в едно тесто митология и народопсихология, история и мемоаристика, етнография и фолклор, художествена литература и документална журналистика. Това е родовата ни хроника на фона на славното време на родопските кехаи. Тогава овчар беше сладка дума, а овчарлъкът - благородна работа.“

Книгата предизвиква голям интерес сред присъстващите. По-късно на чаша вино родопчани не се сдържаха и в залата се разнесе волна родопска песен, съвсем в духа на „Овньо ле вакъл, каматен...“.

ЯНУРЕНСКА СРЕЩА В ШУМЕН

ДОЦ. Д-Р ЗЛАТКО ПОПЧЕВ

Вече е традиция всяка пролет тракийското дружество в гр. Шумен да провежда своя родова среща. След като преди 134 г. след Руско-турската освободителна война предците ни са напуснали своето рождено село Янурен, днес потомците им се срещат на стотици километри северно от него в гр. Шумен. Макар изминали толкова години, родовият огън продължава да

гори и да ни събира на тези срещи. Тази година тук присъстваха потомци, живеещи днес в гр. Шумен, от с. Острец, с. Беломорци, с. Светлен, с. Надарево и с. Здравец, както и живеещи в гр. Търговище и с. Буховци. Те бяха изпълнили докрай сто и двадесет местната зала на общината далеч преди обявеното начало.

Доброто настроение бе допълнено и от специално подготвената програма, в която бяха включени изпълнения на пев-

чески състави и индивидуални изпълнители и гости на срещата. Особено дълго бяха аплодирани съставите на тракийско дружество „Капитан Петко Войвода“ - гр. Търговище, под ръководството на Мария Йовчева и съставът на Калоян Стефанов от тракийско дружество „Малоазиец“ от с. Стан.

Голям интерес предизвика и тракийската викторина. Потомците на бежанците от с. Янурен бяха обединени в пет отбора и трябваше да отговорят на въпроси за историята и езика на своите предци. Накрая призът „Беломорец 2012“ бе спечелен от отбора на с. Острец, а подгласници станаха отборите на гр. Търговище и с. Беломорци.

По време на цялата януренска среща кръшните тракийски хора не спряха.

Завръщане към корените

МИХАИЛ МИХАЙЛОВ

На 28 април в зала „Май“ на община Сливен се състоя третата годишна среща на потомци на бежанци от Одринска, Беломорска Тракия и Мала Азия под наслова „Завръщане към корените“. За събитието пристигнаха над сто участници от различни краища на страната.

Най-напред гости и домакини поднесоха цветя на морената, поставена в памет на загиналите за тракийската кауза българи, в непосредствена близост до параклис „Княз Борис-Михаил Покръстител“. В храма бе отправена заупокойна молитва в тяхна памет. След това участниците разгледаха изложбата „Завръщане към корените“. Самата среща бе открита от кмета на Сливен инж. Кольо Милев, който поздрави организаторите и обеща подкрепата на общинската администрация. Съорганизатори на срещата са Съюзът на тракийските дружества и неговият председател Красимир Премянов, община Сливен и тракийското

дружество „Лазар Маджаров“ - Сливен, с председател Кирил Киряков.

Докато траеше регистрацията на участниците, женската фолклорна група при тракийското дружество „Георги Кондолов“ в Старо село изпълняваше любими тракийски песни. Към певците се присъединиха фолклорната група при тракийското дружество „Тракия“ - Свиленград, и вокалната група при клуба на пенсионерите в кв. „Даме Груев“ - Сливен. Песните съпровождаше инструментална фолклорна група, съставена от музиканти на ансамбъл „Сливен“.

На срещата бяха представени кадри от филми за Тракия и „До земите на дедите ни от Беломорска и Одринска Тракия“. Участниците бяха запознати с дейността по проекта „Български имоти на българи бежанци от Одринска Тракия и Мала Азия“, осъществяван със съдействието на Държавна агенция „Архиви“. Представени бяха и гозби по автентични тракийски рецепти.

Честито!

Централното ръководство на СТАБ и редакцията на в. „Тракия“ поздравяват най-сърдечно рождениците на съюза през май:

Петра Филипова Мечева – Стара Загора	16.05
Алексей Юриевич Белевски – София	20.05.1963 г.
Гено Тодоров Пухов – Созопол	23.05.1965 г.
Доц. Христо Ганев Христов – Варна	31.05.1933 г.
Михаил Серафимов Стоянов – София	26.05.1951 г.
Доц. Васил Костадинов Проданов-София	05.05.1946 г.

Нашата поща

Единни към националните ни интереси

Призоваваме всички тракийци от Източна и Западна Тракия, както и от Мала Азия да направим подписка срещу декларацията на Иван Костов за т.нар. етническо прочистване по време на възродителния процес. Заради политическите му игри се нарушават националните ни интереси. Крайно време е да бъдем единни по отношение на тях, пишат в писмо до редакцията Маринка Калчева, Недялка Михалева и Иванка Димитрова от Варна. Ние, потомците на тракийските бежанци, настояваме да бъдем обезщетени за загубените имоти на нашите деди от Османската империя, се казва още в писмото.

Спомен за родна Тракия

Много са годините, изминали от преселването на

тракийските бежанци от Беломорска Тракия и от с. Чанакча в град Шумен. Постепенно оредяват редиците на „чистите“ тракийци, през годините родовете се размесват с останалите българи, ни пишат Маргарита Начкова и Веска Ламбова от Шумен. Но все още у мнозина се е запазило чувството за принадлежност към тракийската общност. Затова продължаваме да се събираме и да честваме Деня на Тракия. И тази година го отбелязахме тържествено и си спомнихме за някогашния роден край. Спомени на деди и прадеди за преселението, за заселването на гола поляна край Шумен разказаха младите им наследници. Певческа група „Тракия“ представи песни от фолклора. Изпълнен бе и рецитал, посветен на родна Тракия.

Заедно с вашите писма редакцията очаква и мненията и предложенията ви какви материали да бъдат поместени във вестника.

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7-А

Печат: ИПК „Родина“

Абонирайте се!

Каталожен номер

759

Издава: Централното ръководство
Консултанти: чл.-кор. на БАН Васил ПРОДАНОВ и проф. Иван ФИЛЧЕВ
Главен редактор: Соня АНГЕЛОВА, отговорен секретар: Васил ЖЕЧЕВ
e-mail: vesttrakia@abv.bg, stdb_sofia@abv.bg, тел.02/986 71 26; факс:02/987 57 53

КОРЕСПОНДЕНТИ: Михаил ЖЕЛЯЗКОВ (Бургас) - 056/86 16 76; Веселина АЛЕКСИЕВА (Варна) – 0888 89 59 27; Наско ТОДОРОВ - 0878 83 39 92; Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) - 076/60 13 67; Бойка БОРАДЖИЕВА (Пловдив) - 032/67 35 18; Михаил МИХАЙЛОВ (Сливен) - 044/62 48 53; Виолета ФИЛИПОВА (Смолян) - 0301/63 008; Златка МИХАЙЛОВА (Хасково) - 038/632 060; Маргарита НАЧКОВА (Шумен) - 054/86 99 52; Мария ИВАНОВА (Ямбол) - 046/66 35 40
Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC:STSABGSF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

НИКОЛА ИНДЖОВ

(Продължение от бр. 8)

Около основите на древния храм, дал името на селото, са правени разкопки, но кой и кога ги е правил, какво е търсил, каква научна подготовка е имал - не се споменава никъде...

Гробовете на манастирци са разпилени по свят, много по-широк от света на селото. В Мала Азия докъм 1940 година са срещани кадъни, които са доверявали, че са манастирки. Знае се за насилственото заселване на манастирци на егейския остров Кitera след 1920 година (автомното управление на Беломорска Тракия). В местността Мъглен край Крумовградското село Аврен през 1927 година бяха открити костите на четиридесет и шест манастирски жени и деца, отвлечени от башибозука, изнасилвани и зверски изклани през 1913 година (Балканската война). От училищните книги на село Манастир са преписани следните родови имена: Абрашеви, Ализови, Алчеджикови, Врангови, Жингови, Инджови, Карабаджикови, Карастамови, Кемерови, Кисюви, Киречиеви, Кръпови, Кулджиеви, Куцови, Лапардзови, Лишанови, Момчилови, Мурджеви, Пазвантови, Палазови, Пехливанови, Питоневе, Пулеви, Сабрутеви, Сакалбашеви, Трошанови, Царуланови, Чанчерови, Чачеви, Чекичеви, Черкезови, Чолови, Шабанови, Шогови... Това са имена, характерни за региона, където столетия наред са съжителствали българи, гърци, турци, евреи, арменци, пришълци от Калатония и Египет - още

■ едно свидетелство за средиземноморския ареал на България

Потомците на тези родове са носители на народната памет за Патриарх Евтимий.

Защо все пак в морето от потурчени селища Манастир остава чисто българско село? По каква причина ислямското насилие го подминава? Сред родовете, изброени по-горе, само за една фамилия се предполага наследствена привилегированост - Пазвантови. Баба Пазвантка, живяла сто и девет години, е споделяла, че техните мъже са давали стража на пътя Гюмюрджина-Одрин. Но ето още една загадка. Защо в средата на миналия век гюмюрджинският турски съд наново очертава със специално решение землището на село Манастир? Едва ли заради опитите на съседни помохамеданчени села да си присвоят някоя крива полупланинска нива. Имало е по-дълбоки подбуди за неприкосновеността на селото. Не са ли свързани те с нрава на

■ Никола Инджов, арх. Милан Черкезов със съпругата си, автор на надписа върху легендарния чинар, и двете дъщери на Хабиб.

Къде е гробът на ПАТРИАРХ ЕВТИМИЙ?

Турците въдворили живия български светец сред хора с негова вяра и кръв

турците да запазват покорени и пленени светини като знак на своето собствено величие?

Аз съм склонен като учител Димитър Стоянов Киречиев, Илко Димитров и стария ксантиски архимандрит Кирил да свържа основаването на село Манастир, воден и от името му, със съдбата на Патриарх Евтимий Търновски. Знаино е, че след като е бил отведен от столицата на рухналото Второ българско царство, е имал още десетина години живот. Къде ги е прекарал той? Както е известно,

■ ръката на палача се вкаменява,

когато се вдига да го посече. Ето какво пише Григорий Цамблак: „Подир това чудо варваринът намисли да пресели людето на Изток... а божия човек да

изпрати на заточение в Македония. (Така именуват Тракия през епохата, б.а.) И той излезе сред людето като втори Йеремия. Гледката предизвикваше сълзи дори у самите камъни на града... защото не се отвеждаха всички заедно... а едни, които се отличаваха по род, по богатство или по красота, се заточаваха, а други се оставяха... Що стана по-нататък? Когато стигна мястото, където го водеха, и пустиннолюбивата му душа видя планината и забеляза, че мястото отговаря на желанието му, той се просълзи... Рече: „Ето покоището, където ще премина краткия си живот“...

Мнозина споменават Бачковския манастир като последно негово „покоище“, но това са голословни твърдения. Там просто не е открито нито едно вещественно доказателство за пребиваването му. Възможно ли е в Бачковския манастир, духовен и

книжовен център, защитен от поробителите заради покровителството на руската и грузинската църква, възможно ли е в такова непомръквало огнище на православието да пребивава десет години

■ най-просветеният човек на Българското средновековие

и да няма писмена следа от него? Нито една народна песен, нито едно предание! А и нищо от околната топонимия не е свързано с Евтимий Търновски.

Но с неговото име е свързана топонимията на село Манастир. Местността Владикув гроб поражда директни асоциации. Местността Търновските лозя напомня, че знатните турски заточеници разполагат с атрибути от своя бит, между които - защо не - и лозови пръчки, взети за засаждане в неизвестното място на заточението.

Има и друго, което при добра воля може да бъде сложено на везните. Моите родители ми разказваха, че най-големият празник на селото е бил 14 октомври - денят на света Петка Българска, тракийка, родена сравнително недалече от Манастир - в градчето Епиват на Мраморно море. Службата за нея е написана от Патриарх Евтимий и защо това да не навежда на мисълта, че той е пожелал

да привърши жизнения си път в родните краища на единствената светиня, назована Българска

За Патриарх Евтимий има тракийска народна памет и ако свържем отделните сведения в една идея, макар и трудно доказуема извън средствата на

съвременната наука, можем да стигнем до следното заключение. Село Манастир е основано преди потурчването от хора, които са донесли на южните родопски склонове песни за Искър и Струма. Това са били овчари от Радомирско, докарвали стадата си да зимуват по южния родопски склон. Те са идвали около Димитровден и са се завръщали около Великден кой знае колко столетия наред. Може би те са били съгледвачите на цар Калоян, в чиито нозе са търкулнали главата на Бонифаций Монфератски, сразен в един от близките проходи. По-нататък съдбата на овчарите просветва в сиянието на Патриарх Евтимий. Турците са го карали на юг, на заточение, но не в диарбекирски-

те зандани, не в сирийската пустиня, не в кипърските крепости. Те са уважали със специфичен турски табихет неговия сан и са въдворили живия български светец сред хора с негова вяра и кръв. Разбирали са, че около него трябва да има български народ, но малко по-друг. Не този, който вече е бил потурчен, а народ, който не бил помиришвал още собствената си кръв по острието на ятагана. Такъв народ за тях са представлявали тракийските българи от стабилната християнска община в село Манастир. Народ, който да съхрани в паметта си единствените свидетелства за Патриарх Евтимий Търновски след отвеждането му от столицата в една благословена българска покрайнина като Тракия.

■ Легендарният чинар до черквата е на около шестстотин години и е посаден от самия Патриарх Евтимий.

■ Християнското гробище. Тук са погребани моите деди и прадеди...

